

TA'LIM JARAYONIDA VIDEO DARSLIKLARNI ADOBE PREMIERE PRO DASTURIY TA'MINOTIDA TADBIQ QILISH

Karimov Anvarjon Muqumjonovich

anvarjonkarimov1987@gmail.com

o'qituvchi, Andijon davlat universiteti

Hakimov Baxtiyor Muzaffar o'g'li

b_hakimov@adu.uz

talaba, Andijon davlat universiteti.

Annotatsiya: *Multimedia texnologiyalaridan eng yuqori darajada foydalanish tadbiq etiladi. Video kontentlarni ta'limda qo'llash masalasi Adobe Premiere Pro CC dasturiy ta'minoti yordamida ko'rib chiqiladi.*

Kalit so'zlar: *Multimedia texnologiyalari, masofaviy ta'lim, AKT, video kantent vositalari, axborot texnologiyalari.*

KIRISH

O'quv jarayonlarida multimedia texnologiyalarining video darslik tayyorlash uslubidan foydalanish akademik litsey, professional ta'lim, oliy ta'lim hamda oliy ta'limdan keyingi ta'lim o'qituvchilarining o'quvchilarga sifatli zamonaviy ta'lim berishni, o'quvchilar darsdan tashqari o'z ustida ishlashiga zamin yaratadi. Video darslar tayyorlash va tayyorlangan kontentlarni o'quvchilar, ijtimoiy tarmoqlar, ta'lim platformalari, kutubxona platformalarida ulashishda sifatli kontentlardan foydalanish uchun professional dasturiy ta'minotlar va qurilmalardan foydalanish ta'lab qilinadi. Jarayonda o'quvchilar uchun zamonaviy professional kamera yoki sifati Full HD (1920x1080 o'lcham/[16:9] nisbatdagi, 30 fps va eng kam 30MP) parametrlil mobil telefon, minimum 8 gb RAM 2MZ, CPU 10gen 2,5MZ, GPU seria 800(4GB) kerak bo'ladi.

Multimedia texnologiyalari yordamga mos keladi degan fikrlanadi talabalarning muvaffaqiyatini va shuning uchun dasturlarni olish, haqiqiy dasturiy ta'minot. Asosida ko'rish video kontentni qo'ning muhim rolini ko'rish. Amalga oshirildi shuki, zamonaviy talabalar texnik va tibbiy yordamga tayyor o'quv jarayonida video tarkibni qo'llash. O'rta maktabda multimedia texnologiyalarini joriy etish ushbu maqolada ko'rsatilgan. Movavi Video Suite, Adobe After Effects CC va Adobe Premiere Pro CC-dan foydalangan holda ta'lim jarayonida video kontentdan qanday foydalanish kerakligi masalasi ta'kidlangan. Oliy ta'lim tizimining ta'lim jarayonida ushbu usullarning

imkoniyatlari va amaliy ahamiyati talabalar o'rtasida yuqori baholanadi. Real ta'lim olish jarayonida video kontentdan foydalanish zarurati qayta ko'rib chiqiladi va asoslanadi. Talabalar taraqqiyotini baholash uchun mos bo'lgan multimedia texnologiyalari g'oyasini asoslab beradi, shuningdek, real natijalarga erishishga yo'naltirilgan dastur qurish uchun ham foydalidir. Ushbu tadqiqot asosida video kontentdan foydalanishning ahamiyati ko'rsatilgan. Xulosa shuki, zamonaviy talabalar o'quv jarayonlarida animatsion video kontentlarni joriy etish tarafdori deb tan olingan.

XXI asr yuqori axborot texnologiyalari asridir. Hozirgi kunda zamonaviy talabaning vaqti elektronika dunyosi bilan uzviy bog'liq. Bir vaqtning o'zida, ta'lim olish, ko'ngil ochar ilovalar, dasturlar va bilimlarni ulashish imkoniyatini taqdim etuvchi axborot texnologiyalaridan unumli va samarali foydalanish kerak.

Adobe Premiere Pro ijtimoiy tarmoqdagi professional video kontentlar, televideniya va filmlar sanoatida yetakchi video tahrirlash uchun mo'ljallangan dasturiy ta'minotdir. Premiere Pro bilan videolar, tasvirlar, musiqa va audio fayllarimport qilishingiz, "rasmdagi rasm" effektini yaratish uchun qatlamlardan foydalanish, videongizdagi keraksiz qismlarni kesib tashlash, Essential Sound panelidagi filtrlar yordamida audio sifatini oshirish mumkin. , Essential Graphics paneli bilan jonlantirilgan grafikalar va bannerlarni qo'shing va videongizni lokal kompyuterda yoki to'g'ridan-to'g'ri ijtimoiy mediaga eksport qilish imkonini taqdim etadi. Adobe Premiere Pro video tahrirlash va takomillashtirishning katta qismini bajarish uchun Sun'iy intellekt kuchini taklif etmoqda. Ushbu vosita yordamida videolarning yanada professional ko'rinish va uslub berishda foydalanish mumkin bo'ladi. Premiere Pro faqat ish stoli ilovasi bo'lib, o'rta va yuqori darajali video muharrirlari uchun mo'ljallangan. Lekin dars mashg'ulotlarini tahrirlash uchun boshlang'ich tahrirlash bilimlarining o'zi yetarli bo'ladi. Professional darajadagi kontentlar tayyorlash uchun tabiiyki ko'proq dasturning imkoniyatlari haqida o'rganib chiqish kerak bo'ladi.

Boshlang'ich tushunchalar yordamida video darsliklarni tahrirlash uchun kerak bo'ladigan qismlar bilan tanishtirib o'taman. Eng avval elektron darslik uchun alohida video resursni tayyorlab olamiz. Video darslikda kamera, noutbook kamerasi, web kamera yoki yuqori sifatli mobil telefon kamerasi yordamida darslikni olib boruvchi o'qituvchini ham birga ko'rinishi o'rganuvchi talabaga olib boruvchi o'qituvchining emotsional tushuncha berishidan foydalanib yanada tezroq tushuncha olishiga yordam berishi mumkin. Darslik video sifatida yozib olinadi, bu doska/elektron doska/televizor oldida tushuncha berish, kompyuter yordamida darslik o'tish ekranni video tasvir sifatida yozib olish yoki mahsus planshetlarni doska sifatida ishlatib uning ekranini yozib olish kabi turlarda bo'lishi mumkin. Yig'ilgan video resurslar ketma-ket yoki yahlit qilib yozib olinishi mumkin. Agar ketma-ket tarzda yozib olingan bo'lsa ketma-ketlikning tartibini aralashtirib qo'ymaslik uchun uni tartib raqam yoki nom bilan ajratib qo'yish kerak bo'ladi

1.Ish maydoni bilan tanishish

a) Dastur ishga tushuriladi. File>new>project ketma-ketlikdagi bo'limi tanlanadi.

Hosil bo'lgan yangi proekt oynasida hujjatga nom berish uning manzilini belgilash kabi o'zgartirishlar kiritib hujjatni yaratish tugmasi bosiladi. Faqatgina hujjat yaraitilishining o'zi kifoya qo'shimcha sozlamalar standart holatda turishi kerak.

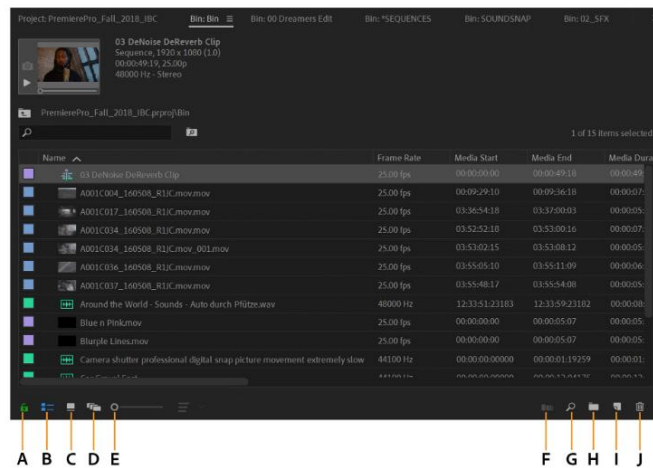

1-rasm. Ish muhiti

b) Loyiha resurslari panelini;

Loyiha paneli videokliplar, audio fayllar, grafikalar, harakatsiz tasvirlar va ketma-ketliklar kabi loyihaning media fayllariga havola qiladigan joy. Ya'ni aynan shu oynada kerakli bo'lgan har qanday turdagi materialni yuklab olib premiere pro dasturiy ta'minotida ishlatish mumkin bo'ladi. Aktivlarni tartibga solish uchun loyiha panelidagi guruhlash xususiyatidan foydalanishingiz mumkin. Ish jarayonini tezlashtirish uchun loyiha panelining ko'rinishi va o'rnini sozlash mumkin.

2-rasm. Loyiha resurslari panelini. A. Bloklash, B. Ro'yxat ko'rinishi, C. Belgilar ko'rinishi, D. Erkin shakl ko'rinishi, E. Kattalashtirish slayderi, F. Ketma-ketlikni avtomatlashtirish, G. H. Yangi qutini topish, I. Yangi element, J. O'chirish

c) Manba monitori;

Manba monitori alohida videolarni tahrirlash uchun qulaylik beradi. Manba monitorida ketma-ketlikka qo'shmoqchi bo'lgan kliplarni tayyorlash mumkin bo'ladi. Kirish va chiqish nuqtalari o'rnatiladi va klipning manba treklari (audio yoki video) ko'rsatiladi. Bundan tashqari, Timeline (xronologiya) panelida kliplarga kalit belgilarini kiritish va ketma-ketlikka kliplar qo'shish mumkin bo'ladi.

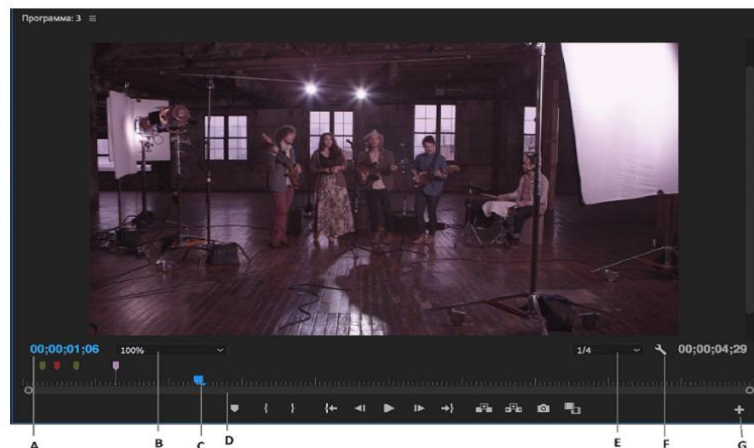

3-rasm. Manba monitori. A. Play boshi B. Vaqt kodi C. Masshtab parametrlari D. Masshtabni o'tkazish paneli E. Videoni tortib o'tkazish F. Ovozni tortish G. Parametrlar tugmasi H. Kirish/Chiqish davomiyligi

d) Dastur monitori;

Dastur monitori guruhlangan kliplar ketma-ketligini tamosha qilish uchun umkin beradi. Bu Timeline (xronologiya) panelidagi faol ketma-ketlikni ko'rsatib beruvchi manitor qismi hisoblanadi. Ketma-ketlik belgilarini o'rnatish va ketma-ketlikga qo'shimcha o'zgartirishlar kiritish va chiqish nuqtalarini belgilashingiz mumkin bo'ladi. Ketma-ket kirish va chiqish nuqtalari freymlar ketma-ketlikka qo'shilgan yoki olib tashlangan joyini ko'rsatadi.

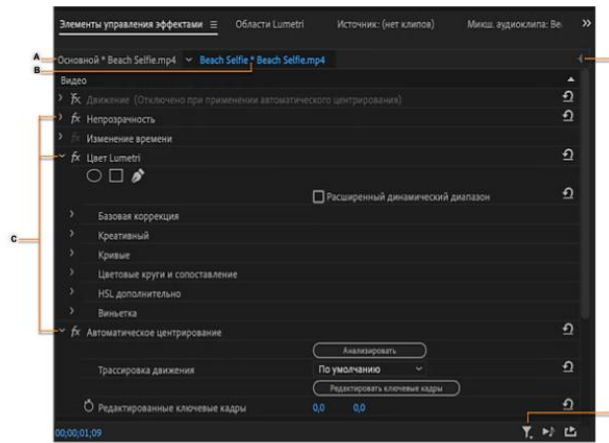

4-rasm. Dastur monitori. A. Vaqt kodi B. Kattalashtirish opsiyalari C. O'yin boshi D. Ruxsat E. Variantlar tugmasi F. Tugma muharriri

e) Effektlarni boshqarish paneli.

Effektlarni boshqarish panelida joriy tanlangan klipga qo'llaniladigan barcha effektlar ro'yxati keltiriladi. Ruxsat etilgan effektlar harakat, shaffoflik va vaqt effektlari. Video effektlar bo'limida, ovoz balandligi effekti esa Audio effektlar bo'limida keltirilgan. Ovoz balandligi effekti faqat audio kliplar yoki tegishli audio bilan videokliplarga kiritilgan.

5-rasm. Effektlarni boshqarish paneli. A. Ketma-ket nomi B. Klip nomi C. Effektlar D. Vaqt jadvalini ko'rsatish/yashirish tugmasi E. Effektlarni filtrlash opsiyasi

Shunday parametrlar va o'zgartirishlar orqali sifatli va murakkab effektli elektron darsliklarni hosil qilish mumkin bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Adobe Premiere Pro Classroom in a Book (2024 edition) by Adobe Creative Team, Peachpit Press (2023, USA)
2. The Art of Explanation: Making Your Ideas and Products Easy to Understand by Lee LeFever (2012, USA)
3. Camtasia for Teachers: The Ultimate Guide to Creating Engaging Screencasts and Video Tutorials by Jeff Utecht (2018, USA)
4. Video Conferencing and Collaboration in Education: A Practical Guide by Judith V. Boettcher and Rita-Marie Conrad (2020, USA)
5. Flipped Classrooms: Homework Ends in the Classroom by Jonathan Bergmann and Aaron Sams (2012, USA)
6. Microlearning for Teachers: Designing and Delivering Bite-Sized Professional Development by Nanette C. McLoughlin and Jacquelyn D. Sutherland (2020, USA)
7. The Power of Video in Marketing: A Quick Start Guide by Nick Morgan (2011, USA)
8. Explain Like I'm Five: How to Teach Difficult Concepts in Simple Ways by John Lloyd and Mitch Stokes (2014, UK)
9. Teaching with Video: A Practical Guide by Steven M. Reder and William M. Wiley (2010, USA)
10. The Gamification of Learning and Instruction: Game-Based Methods and Strategies for Students and Adults by Karl Kapp (2014, USA)

